

ek

a tűz-, mérge-, gáz- és használati betil.

pszövetségi alapok... a béke megszerve... döntőbíráskodással... erződéssel foglalko... tusquo alapján... zerint washingtoni... ivösen fogadták a... az amerikai külügy... elhárították a vá... tva, hogy Ameriká... ereg felhasználása... be tartozik.

és világhkonferen... tta tizennégy al... 54 állam delegá... következő államok... ket: Francia, és... Egyesül Államok... szág, Japán, Spa... Belgium, a szov... lengyelország és

**Öviharok resiben tá-járás**

a Székelyföldön a... vel tombolnak. A... amerikai típusu... hóval betemetett... ra és az elreke... a. Bukovinából és... hóviharokat jelen... lom több vonalon... ebn a fővárosban... szí az időjárás.

**aturát vánia egyik yában**

az Evening News... tisztek Memelben... kormányzósági... yába internáltak... intéztek a város... közölték, hogy a... melben véget ért... lapot és a katonom... mel-temel-ty izgalmat kel-

**Kompen-tár fel-rol**

február 6. Az a... ia és Magyaror... és Ausztria... ntézi, kompenzá... vezésére kapott... hogy a Nemzeti... át Budapestről... ország illetékes... zolja a tárgyalá... akadályainak... ézkedés közelről... portörököt, akik... rszágba már le... nak ellenértékét... lt megkapniok.

**rátos szűz,**

105 újdonsága... 135 lej. Drieser... porpaganda ki... 234 lej. „Most... 5 keppel 78 lej... ékre utánvétell... uj könyvszenzá-

**Taxa postală**  
platite in numerar  
No. 224.716-929.

**Szerkesztőség és kiadóhivatal:**  
Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (volt Brassai u.) 10.  
Telefon: 9-77. Előfizetési árak: Havonta 110, negyedévre 320, félévre 600, egészévre 1200 lej. Külföldre: havonta 1, negyedévre 3, félévre 6, egészévre 10 dollar, vagy egyenlő értékű valuta. Hirdetések díjszabás szerint. Az „UJ KELET” az erdélyi és bányási zsidóság egyetlen napilapja. Cikkeink utánnymását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

# UJ KELET

budapest

## ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

**Ára 5 lej**

Bérmertetlen leveleket nem fogadunk el. Kéziratok megőrzésére és visszaküldésére nem vállalkozunk. Főszerkesztő Dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jámber Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hát-szegi Ernő, Str. Sf. Constantin Nr. 31

**Medd, 1932 febr. 9**

5692. ÉV ADAR 2. XV. EVF. 32. SZÁM

### Emigránsok és zsidók

Leo di Pauli, az egykori osztrák-magyar monarchia nyugalmazott követségi tanácsosa Párizsban előadást tartott az orosz menekültekről. Hatalmas számokat volt hallgatott föl. Szerinte az európai országokban és Amerikában egymillió és két-százezer orosz menekült él. Ezek közül 400.000 tartózkodik Franciaországban, 110.000 Lengyelországban, 100.000 Németországban, 70.000 Romániában, 25.000 Jugoszláviában, 24.000 Csehszlovákiában. A többi eloszlik az ázsiai, a balti határ-államok, a Balkán között; főleg Bulgáriában és Görögországban élnek sokan. Igénytelének — mondotta — a „vendég-látó” országhoz hűségesek és szorgalmasak, mint a zsidók.

Vagyis zsidók lettek már az emigránsok is. Nagyon érdekes. Mert mielőtt emigránsok lettek volna, nem igen hasonlítottak a zsidókhoz. Sőt Petljura, Wrangel, Kolcsák és Denikin armádjájában éppen azzal tűntek ki, hogy tömegesen irtották a zsidókat.

Először pogromokat rendeztek egyre-másra, hogy a végén olyan szorgalmasak és olyan hűségesek legyenek, mint a zsidók, akiknek az életére törtek.

A sors különös ironiája, hogy éppen a pogromhősök kell megköstöljék a bolygó zsidó sorsot.

Nehéz kenyér emigránsnak lenni, de legalább megtanulja az ember, hogy milyen kitűnő az élete azoknak, akiknek a „hatalmatól” nem győzik megmenteni a házat a zsidó sorsba züllött emigránsok és testvérei.

### Meg a bolsevikiek

Legújabb példaul Popescu Misu temesvári kormányparti képviselő mentesíti a hazát a zsidóktól.

A temesvári hazafinak ugyanis más a véleménye a zsidókról, mint a nyugalmazott követségi tanácsosnak.

Mert, ha az emigránsok — ahogy a követségi tanácsos ur állítja — olyan hűségesek és olyan szorgalmasok, mint a zsidók, akkor a zsidók legalább olyan szorgalmasok, mint az emigránsok.

Mi sem természetesebb, hogy a temesvári kormányparti honatyának legalább olyan becses kellene legyen a zsidó, mint mondjuk az orosz emigráns.

Ilyesmírel azonban szó sincs. Sőt. Mert mielőtt az osztrák követségi tanácsos azért szerezte az emigránsokat, mert olyan szorgalmasak és hűségesek, mint a zsidók, addig a temesvári képviselő ur azért gyűlöli a zsidókat, mert ők találták ki a bolsevizmust és állandóan Oroszország felé támasztanak.

Ilyen kevés bölcsességgel lehet az ember nálunk kormányparti képviselő. Vajon nem volna jó, ha Popescu képviselő legalább egy évre felcspapna zsidónak?

Hátha akkor több bölcsességgel segíthetne a minisztereknek kormányozni az országot...

— Enyhült a hindu ellenállási mozgalom. Londonból jelentik: A hindu nacionalisták passzív ellenállási mozgalma lefagyott. A hindu ellenállási mozgalma lefagyott. A hindu ellenállási mozgalma lefagyott. A hindu ellenállási mozgalma lefagyott.

## A konvertáláson kívül semmilyen rendkívüli intézkedésre nem készül a kormány

**Argetoianu a kamara pénzügyi bizottsága előtt feltűnéskeltő beszédben cáfolta meg a bankjegyek lebélyegzéséről szóló hírt. Meg akarják akadályozni a konvertálási javaslat megszavazását?**

Bucuresti-Bukarest, február 8. Ma délután összeült a képviselőház pénzügyi bizottsága, hogy a kormány legújabb konvertálási javaslatát megtárgyalja. Az ülésen megjelent Argetoianu pénzügyminiszter is, aki a megnyitás után azonnal szót kért és a következő feltűnést keltő nyilatkozatot tette:

— Felhasználom a sajtó képviselőinek jelenlétét, hogy a leghatározottabban tiltakozzam azon lelkiismeretlen kampány ellen, amelyet újabban ellenünk indítottak. Én el tudom képzelni, hogy az én működésem egyeseknél helyeslére, másoknál ellenzésre találjon. Nem engedhetem azonban meg, hogy az infánia fegyverével harcoljanak ellenem.

Csütörtöki beszédem után azt a hírt kezdték terjeszteni, hogy el akarom rendelni a bankjegyek lebélyegztetését és ugyanakkor 20, 40, 60 százalékkal csökkenteni az értéküket. Egész nap és egész éjjel jöttek a lakásomra megriadt emberek, hogy megtudják, igaz-e ez a híresztelés. És én kénytelen voltam egész nap és egész éjjel cáfolni. Pénteken az a hír járta, hogy

az állami járadékpapírokat feleértékűre akarjuk devalválni. Vasárnap pedig a bukaresti rádió műsorába valaki azt a hírt csempészte be, hogy hathónapos moratóriumot akarunk adni a tartozásokra. A rádió műsorát a miniszterelnökség sajtóosztálya szokta kontrollálni. Megtudtam, hogy ez a hír nem szerepelt az ellenőrzésre beterjesztett anyagban. Magamhoz hívtam a rádió igazgatóját és mondanom sem kell, hogy a legszigorubb szankciók fognak következni.

— Információm szerint ezeket a híreket különböző bankárkörök lanszirozzák, azzal a céllal, hogy zavart idézzenek elő és megakadályozzák a konvertálási törvény megszavazását. Vajon nem gondolják-e ezek az urak, hogy a tűzzel játszanak? Vajon nem gondolják-e, hogy ha zavarok lesznek, annak elsősorban ők fogják megúnni a levét. Ismételten le akarom tehát szögezni, hogy a kormány a mezőgazdasági tartozások konvertálásán kívül semmilyen rendkívüli intézkedést a pénzügyi élettel kapcsolatban nem kíván fogantatosítani. A konvertálást pedig keresztülviszi.

## A leszerelési konferencia első szónoka nyíltan szembe szállott a francia bizton-sági elmélettel

**Sir John Simons a gáz- és tengeralattjáró háboru kiküszöbölését követelte. Amerika sem járul hozzá a francia javaslathoz. Merény-lelet terveznek Litvinov ellen?**

Genf, február 8. A leszerelési világkonferencia mai ülésén megkezdődött az általános leszerelési vita.

Sir John Simon angol külügyminiszter az általános vita első szónoka ismer tette az egyes államok közötti fegyverkezési állapotbeli különbségeket, majd szembe szállott a francia biztonsági elmélettel, a gáz- és tengeralattjáróháboru kiküszöbölését követelte és tárgyalási alapnak hajlandó volt elfogadni az előkészítő értekezlet által készített tervezetet.

Amerikai lapok szerint az Egyesült Államok kormánya sem fogja elfogadni a francia leszerelési javaslathoz való csatlakozásra irányuló felhívást s nem járul hozzá a nemzetközi garancia szerződéshez

Egyidejűleg a népszövetségi főtítkárság azt az információt kapta Párizsból, hogy orosz emigránsok merény letre készülnek Litvinov orosz külügyi népbiztos ellen. A rendőrség megfelelő biztonsági szolgálatot szervezett az orosz népbiztos testi épségének védelmére.

Brüning vasárnap délután öt óraker megérkezett Genfbe. Hat óraker felkereste Hendersont s vele háromnegyed óra hosszat tárgyalt.

Genf, február 8. Lapzártakor érkezett jelentés szerint Sir John Simons angol külügyminiszter Anglia kormánya nevében beszéde végén azt követelte, hogy a leszerelési konferencia tűzzön ki egy időpontot, amelytől kezdődőleg minden egyes államra nézve kötelezőleg léptessék életbe a 25 százalékos lefegyverzést.

Simons után Tardieu francia hadügy miniszter emelkedett szólásra, aki nagy jában a francia leszerelési javaslat frázisait ismételte el, hangoztatva, hogy előbb a biztonságot kell megteremténi és csak azután következhetik a leszerelés. Követelte, hogy a béke biztosítására a nemzetek garanciaszerződéseket kössenek s a lefegyverzésnél vegyék tekintetbe az egyes országok földrajzi viszonyait, valamint legyenek tekintettel a békeszerződésből származó körülményekre. Javasolja, egy nemzetközi garanciaszerződés kidolgozását, megvitatását és életbeléptetését.

### VILÁG TÜKRÉ

## Menekülés a válság és a valóság elől

Írta: H. R. Knickerbocker

Alább következő cikket H. R. Knickerbocker, az ismert amerikai újságíró írta arról a Falkenstein nevű szászországi helységről, ahonnan egykor Max Hölz kommunista hadjárata indult el.

A szászországi Falkenstein... A textilgyár hátsó termeiben ima száll felfelé. Dél van. A munkások imádkoznak...

Falkenstein tiz-tizenkét különböző helyén az imatermekben ima száll föl. Este van. A „vörös” Falkenstein munkanélküliei térdepelnek. A „vörös” Falkenstein elhagyta Marxtól és Isten felé fordult.

Ez a tizenöt ezer lelket számláló község most, az „utolsó száz év legkeményebb telén”, valószínűleg nem az egyetlen meggyőző bizonyítéka Németország általános nyomorúságának. Mindenesetre a berlin-nekülni munkahivatal vezetője azt mondta nekem, hogy Falkensteinben, tudomása szerint, Németország városai közül a legmagasabb a munkanélküliek százalékszámja. S itt, helyben, tényleg az az ember benyomása, hogy Németország egész nyugtalan háboru utáni történetében egyetlen egy megrázóbb bizonyíték sem szolgáltatható általános ziláltságát illetőleg, mint ezt a menekülés a válság és a valóság elől, a vallásba az egykori forradalmi Falkensteinben.

1920-ban a lakosság egyik kezében vörös zászlóval, a másikban csóvával itt riáltotta ki a kommunizmust és hamvasztotta el a gazdag polgárok villáit. Falkensteinben organizálta Max Hölz, az ismert vörös fölkelő azt a kommunista ellenpücesot, amelynek a célja volt a reakciós Kapp felforgató törekvését meg-hiusítani. Négy hétig uralkodtak a vörösök Szászországban, míg a bajor birodalmi védőőrség el nem árasztotta az országot. Max Hölzöt életfogytiglani fegyházra ítélték; ügye világraszóló esemény volt. Miután amnesztiát kapott, Oroszországba ment.

1932-ben a lakosságnak egyik kezében itt biblia, a másikban pedig munkanélküli igazolvány van. A legtöbb ujjra épült villa — eladó. Tulajdonosaik közül páran most közegélyből élnek. A textil- és csipkegyárak fele becsukott. A másik fele csak három napot dolgozik egy héten. A tizenöt ezer lakosból 7500 munkanélküli, vagy pedig munkanélküliek hozzátartozója s községi segélyből él. A lakosság másik feléből 2500 meg dolgozik s a családjával olyan hetibérből él, amely átlag kettőtől négy márkáig van a munkanélküli segély felett.

Max Hölzöt nem felejtették el, egykori elvtársai azonban gyermekeiket most a vasárnapi iskolába küldik.

Szombat este, havas időben érkezünk meg. A szálloda nyitva volt, de mi voltunk az egyedüli vendégek. Egy hálószoba sem volt fűtve az egész házban. Kint a hideg uccákon látható volt pár gyengén világított bolt, de egyikben se volt vevő. A sörözőhelyiségek is nyitva voltak; akadt mindenütt öt-hat ember; ültek, egész este egy kis pohár sör mellett. Az imatermek nyitva voltak. Százak imádkoztak.

A vasárnap reggel gyöngye világozásában szürke alakok sorai mozogtak keresztül az uccán. Mentek a „Koldusing gyülekezet imaházába”, az „Evangelikus biblia körbe”, a „Változatlan augsburgiak gyülekezetébe”, az „Uj apostolokhoz”, az „Adventistákhoz”, a „Tartományi templomközösségbe”, a „Bibliamagyarázókhoz”, az „Evangelikus bibliahívőkhoz”, a reguláris lutheránus templomba és a methodistákhoz.

Ezek közül a templomok közül némelyik már létezett, mielőtt a háboru utáni idők gazdasági krízise a falkensteiniek előtt oly annyira csábítóbbá tette volna a tulvilági életet az innessőnél. A legtöbb azonban az utolsó súlyos évek alatt ke-



## Rejtélyes rablógyilkosság Kolozsváron

## Meggyilkoltak egy 12 éves gyermeket, de sem pénzt, sem értékes ingóságokat nem vittek magukkal az ismeretlen tettesek

Gyanuok alapján nyomoz a kolozsvári rendőrség. Mit kerestek a merénylők Rozsnyai házánál?

## Az utóbbi évek egyik legrejtélyesebb bűnügye történt meg Kolozsváron

Cluj-Kolozsvár, február 8. (Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári rendőrséget újra rendkívül bonyolult bűnügy foglalkoztatja, amelynek nyomozása egyelőre még egészen homályos gyanuok alapján indult. Ma délelőtt a központi rendőrséget telefonon értesítették, hogy a Veréb-ucca 13. szám alatt rablógyilkosság történt, amelynek egy 12 éves elemiskolai tanuló esett áldozatul. A bűntény színhelyére azonnal kiszállt a rendőrségi bizottság, élén Draghiciu Aurel igazgatóval, a nyomozóosztály vezetőjével.

Rejtélyes merénylet egy gyermek ellen

A rendőrségi nyomozás a helyszínen megállapította, hogy Rozsnyai Elek házánál történt a gyilkosság, amelynek tettesek gyilkos merényletet követtek el Rozsnyai Elek 12 éves elemista ellen, aki a házban örökbefogadott unokaöccse. A fiatal, izmos, jónövésű és szorgalmas magaviseletű fiú Sucság községre költözött be Kolozsvárra, mert szülei egy franciaországi munkástelepen élnek. A kisfiú otthon kapott nagybátyjánál, aki a fiút, meglehetősen későn, taníttatni kezdte. Az utóbbi Rozsnyai hetivásárnapokon a Deák Ferenc-utcai piacon vásárolt sátorban hentesáru ad el és ezért ma nem engedte unokaöccsét iskolába, hogy valaki vigyázzon a házra, míg ő a piacon tartózkodik.

A borzalmas lelet

Rozsnyai délelőtt 10 órakor tért vissza a vásártérről és állította meg kocsiját a ház előtt. A kerítésen át kiáltott unokaöccsének, a kiáltásra azonban senki nem felelt. Rozsnyai erre leugrott a kocsirol, kinyitotta a kaput és maga hajtott be az udvarra. Amikor belépett a konyhaajtón, hatalmas felordulást látott. A konyhabutorok felé fordítva és a fiókok tartalma a földre öntve fogadta Rozsnyait, aki ezt látva, azonnal unokaöccse után kiáltott. A szobába menve borzalmas látvány tárult szemé elé. A tizenkétéves Rozsnyai Elek a szoba és a konyha közötti küszöbön heverve, felső testével a szobában. Fejét egy vérrrel átitatott párna takarta.

Rozsnyai előbb kétségbeesetten a szomszédokat hívta, majd telefonált a mentőkhöz. A mentőkocsival egyidejűleg a rendőrség is megjelent a helyszínen. A vérben fekvő gyermeket azonnal a klinikára szállították, ahol megállapították, hogy az ismeretlen tettesek több súlyos késvágással megsebesítették. A kés teljesen átlukasztotta a szeme és a nyakát, a gyermek koponyáját, akinek fején még három hatalmas vágást ejtettek. Az arcát teljesen összekaszabolták a tettesek, úgy, hogy a fiatal fiú még az esti órákban is eszméletlen volt és felgyógyulásában az orvosok nem hisznek.

Valamit kutattak az ismeretlen merénylők

Miután a rejtélyes merénylet szerencsétlenül áldozatát kihallgatni még nem sikerült.

## Uj íróműhely Bukarestben

Mindennemű aktáit, írásait, olcsón, pedánsan, gyorsan és szépen, bármely nyelven, fordítom, gépelem és sokszorosítom.

MORWAY HENSY

"Birou de Copiat Acte si Traduceri" irodája Bukaresti, Matei Millo 11, a Teatru National terrasza alatt, szemben a kétszülő telefonpalotával.

lehet, a rendőrség a helyszíni vizsgálat adataiból próbálta megállapítani a rablógyilkosság körülményeit. A Veréb-ucca az Árpád-ut egyik Zsákuccája és Rozsnyai háza az ucca kanyarulatával szemközt fekszik. Ez a ház zárja le tehát az utcát. A tettesek, kihasználva Rozsnyai távollétét, behatoltak a házba, ahol szembetalálkoztak a 12 éves elemistával. A tettesek valamit kutattak a házban, a két szoba minden burortát félrehúzták, a fiókok tartalmát a földre hányták. A heverő párnája alatt egy papírba csomagolva 3500 lej készpénz volt. A rablók felemelték a

párnát, kivették a pénzt tartalmazó csomagot, de otthagyták a heverőt. Egyetlen tárgyat nem vittek magukkal, hanem anélkül, hogy a nyomokat eltüntették volna, távoztak a színhelyről.

A nyomozás az első percekben arra szorított, hogy megállapítsa: látta-e a tetteseket valaki a házba belépni. Az egyik szomszédban lakó asszony jelentkezett a rendőrségen és elmondta, hogy abban az időpontban látott valakit Rozsnyai házába belépőzni. A rendőrség a személyleírás alapján nyomoz a tettesek után.

## Rohamosan rosszabbodik a gazdasági helyzet Amerikában

26 ezer fizetésképtelenség egyetlen év alatt. Egy és egynevegyedmilliárd dollárt dugtak el a megrémült amerikaiak

London, február 8. Az Egyesült Államokban 1931-ben 26 ezer 381 cég jelentett fizetésképtelenséget 2 milliárd 281 millió dollár passzívával. A fizetésképtelenségek 64 százaléka pénzügyi tevékenységre esik. A pénzügyi tevékenységek passzívái 1 milliárd 475 millió dollárt tettek ki.

1930-ban 24 ezer 107 fizetésképtelen

ség volt 1 milliárd 441 millió passzívával.

London, február 8. Az amerikai gépkocsiparban 1929. évhez képest óriási visszaesés mutatkozik. Személyszállító kocsiknál 57, teherautóknál 46 százalékkal volt kevesebb az előállított kocsiszám 1931-ben, mint 1929-ben.

## Az új írók — Mai Dekameron

Szerk. Móricz Zsigmond. Füzve 90, vászonba kötve 120 lej. Csinszka versei (Ady leánykérése és szerelme) 90 lej. Ady Endre: Összes versei. Egy hatalmas kötetben füzve 420 lej. Diszvásonban 540 lej Lepagenál Kolozsvár. Postán utánvétellel franco. Kérjen jegyzéket az új könyvszenzációkról Lepagenától.

Semmi sem tűnt el a házból

Az eddigi jelek szerint az utóbbi éveknek egyik legrejtélyesebb bűnügye történt a Veréb-uccában. A házból semmit nem vittek el, pedig egész sereg értékes tárgy akadt volna, amelyeket közönséges rablógyilkosok magukkal vihettek volna. Nagyon valószínű, hogy a tettesek kerestek valamit Rozsnyai házában, de Rozsnyai nem tud felvilágosítást adni afelől, hogy lehetnek-e olyan emberek, akik lakásában iratokat vagy okmányokat kereshettek.

Draghiciu rendőrigazgató és az egész detektívtestület mozgósításával folytatja a rendkívül rejtélyes ügy nyomozását. A rendőrigazgató véleménye szerint rövid időn belül a rendőrségnek sikerülni fog kézkeríteni a támadókat és akkor fény derül a nem mindennapi érdekességu bűntény részleteire.

## A szabadkőművesek ellen tüntettek a bukaresti cuzista diákok

Dr. Trifu interpellációjának visszhangja. Hat tüntetőt letartóztattak

Bucuresti-Bukarest, február 8. (Az Uj Kelet tud.) Dr. Trifu cuzista képviselőnek a szabadkőműves páholyok működése ellen elmondott interpellációja nem maradt következmények nélkül. Ottescu belügyi alminiszter ismeretesen, védelmébe vette a szabadkőműves páholyok működését. Minthogy Ottescu Argetoianu hívei közé tartozik, a jorgista képviselők felhasználták az alkalmat arra, hogy élesen támadják Argetoianut. A belügyminiszternek sze-

mére vetették, hogy a román parlamentben még nem fordult az elő, hogy a kormány egyik tagja a miniszteri padról védelmébe vegye a szabadkőműveseket. A sovén nacionalista sajtó ugyancsak kiméltlenül támadja Ottescut és Argetoianut és azt írja, hogy a jelenlegi kormányt tulajdonképpen a szabadkőművesek irányítják.

Trifu dr. interpellációjának az ucán és visszhangja volt. Szombaton este a bukaresti cuzista ifjak szövetségé-

nek néhány tagja tüntető felvonulást rendezett az Erzsébet bulvárdon, a szabadkőművesek ellen. A tüntető menetet a rendőrség oszlatta fel, négy diákot előállítottak a központi rendőrségen. Ugyaneznap Florescu komiszár letartóztatott az Erzsébet bulvárdon két diákot, akik szabadkőműves-ellenes manifesztumokat osztogattak. A központi rendőrségen kihallgatták, majd huszonnégy óra elteltével szabadlábra helyezték őket.

## A bukaresti rádió ártatlan bombája: hat hónapos moratórium az összes tartozásokra...

A pénzügyminisztérium sietve megcáfolta a hírt, amelyet a sajtóminisztérium tudta nélkül csempészték a rádióba

Bucuresti-Bukarest, február 8. (Az Uj Kelet tud.) Vasárnap este háromnegyed 11 órakor a bukaresti rádió feltűnést keltő hírrel lepte meg az ország lakosságát. A rádió női speakerje különböző jelentéktelen hivatalos közlemények után a következő hírt olvasta fel:

„A kormány közelebről hathónapos moratóriumot fog az összes belföldi tartozásokra életbeléptetni.”

A hír országszerte hatalmas feltűnést keltett. Annál is inkább, minthogy köztudomásulag a bukaresti rádió híreit a miniszterelnökség sajtóosztálya szolgáltatja és így azok hivatalos jel-rádió uj, kibővített stúdióját csütörtö-

leggel bírnak. Bombaszerűen csapott le tehát a fél éves moratóriumról szóló hirtetés, amelyet eddig a kormány következetesen megcáfolt.

A szenzáció csak hétfő délig élt. A pénzügyminisztérium sűrűszen komünikétt tett közlé, amely szerint a moratóriumról szóló hír teljesen valótlan és alaptalan. A pénzügyminisztérium szerint a hír a miniszterelnökség sajtóosztályának tudta nélkül került a rádióba. A kormány vizsgálatot indított meg és szankciókat fog alkalmazni a bűnösökkel szemben.

Itt említjük meg, hogy a bukaresti rádió uj, kibővített stúdióját csütörtö-

kön este avatják fel. Az uralkodó avatóbeszédét este kilenc órakor közvetíteni fogja a rádió.

— A volt csikágói polgármestert azzal vádolják, hogy barátságot tartott fenn a banditákkal. Newyorkból jelentik: A csikágói büntetőtanács előtt most folyik Big Bill Thompson volt csikágói polgármester bűnperének főtárgyalása. A volt főpolgármestert azzal vádolják, hogy megválasztásának biztosítása érdekében barátságot tartott fenn a banditákkal. Számos pénzügyi visszaélést is követett el Csikágó város kárára. A büntetőtanács a per folyamán több száz tanut fog kihallgatni.

RT

kolozsvári orcsolyázó yén

február 8. (Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári orcsolyázó verseny keretében a kolozsvári orcsolyázó yén a következő eredményekkel zárta a versenyt: 1. Papp László KKE 55.2 mp.; 2. Papp Tibor KKE 55.5 mp.; 3. Papp László KKE 56.5 mp.; 4. Papp Tibor KKE 57.1 mp.; 5. Kohn, Mészáros Emil Richter Imre TC 57.5 mp.; 6. Papp László KKE 58.1 mp.; 7. Papp Tibor KKE 58.5 mp.; 8. Papp László KKE 59.1 mp.; 9. Papp Tibor KKE 59.5 mp.; 10. Papp László KKE 60.1 mp.

500 méteres

53.3 mp. (Országos rekord); 2. Papp Tibor KKE 55.2 mp.; 3. Papp László KKE 55.5 mp.; 4. Papp Tibor KKE 56.5 mp.; 5. Kohn, Mészáros Emil Richter Imre TC 57.1 mp.; 6. Papp László KKE 57.5 mp.; 7. Papp Tibor KKE 58.1 mp.; 8. Papp Tibor KKE 58.5 mp.; 9. Papp László KKE 59.1 mp.; 10. Papp Tibor KKE 59.5 mp.

1500 méter

Papp László KKE 53.3 mp.; 2. Papp Tibor KKE 55.2 mp.; 3. Papp László KKE 55.5 mp.; 4. Papp Tibor KKE 56.5 mp.; 5. Kohn, Mészáros Emil Richter Imre TC 57.1 mp.; 6. Papp László KKE 57.5 mp.; 7. Papp Tibor KKE 58.1 mp.; 8. Papp Tibor KKE 58.5 mp.; 9. Papp László KKE 59.1 mp.; 10. Papp Tibor KKE 59.5 mp.

5000 méter

perc 02.5 mp. Országos rekord; 2. Papp László KKE 10 perc 03.5 mp.; 3. Papp Tibor KKE 10 perc 04.5 mp.; 4. Papp Tibor KKE 10 perc 05.5 mp.; 5. Kohn, Mészáros Emil Richter Imre TC 10 perc 06.5 mp.; 6. Papp László KKE 10 perc 07.5 mp.; 7. Papp Tibor KKE 10 perc 08.5 mp.; 8. Papp László KKE 10 perc 09.5 mp.; 9. Papp Tibor KKE 10 perc 10.5 mp.; 10. Papp László KKE 10 perc 11.5 mp.

Magda U 43 mp.; 2. Babara U 44 mp.; 3. Magda U 45 mp.; 4. Magda U 46 mp.; 5. Magda U 47 mp.; 6. Magda U 48 mp.; 7. Magda U 49 mp.; 8. Magda U 50 mp.; 9. Magda U 51 mp.; 10. Magda U 52 mp.

bajnokság eredménye

KKE 213.58 pont; 2. Beke Lajos KKE 214.58 pont; 3. Székely György KKE 215.58 pont; 4. Székely György KKE 216.58 pont.

győztese: M. Bo

győztese: M. Bo

győztese: M. Bo

győztese: M. Bo

győztese: M. Bo

győztese: M. Bo

győztese: M. Bo

győztese: M. Bo

győztese: M. Bo

győztese: M. Bo

győztese: M. Bo

győztese: M. Bo

győztese: M. Bo

győztese: M. Bo

győztese: M. Bo

győztese: M. Bo

## SZERKESZTŐI ÜZENETEK

**B. M. Porcesti.** Erdélyben ezidőszerint nincs még kiépítve egy kivándorlási chaluca-iroda. A romániai chaluca-szervezetek központja Kisenevben működik. Forduljon a kisenevi irodához, amelynek címe irhat: „Hechaluc” p. a. ziarul „Unser Zeit” Chisineu, Besarabia.

**Petrozsenyi olvasó.** Nem arról volt szó, hogy Rotschild báró kolonizációs területet vásárolt Palesztinában egy máramarosi zsidó kolónia számára. Az történt, hogy Isakovits havasmezői rabbi akciót indított egy máramarosi kolónia létesítése érdekében és Párizsban tárgyalásokat folytatott az Ica zsidó kolonizációs társasággal, valamint érintkezésbe lépett Rotschild Ödön báróval is. A máramarosi kolónia ügye ebben a formájában is még egészen kezdetleges stádiumban van és még igen korai a kivándorlás feltételeiről és lehetőségéről beszélni. Forduljon egyébként a máramarosszigeti Hias-irodához, amely intenzíven foglalkozik a máramarosi zsidók palesztinai kitelepítésével.

**R. S. Jebel:** A legrészletesebb és leprecízebb felvilágosítással az Erdélyi Palesztina-Hivatal szolgálhat. Levelét tehát áttettük a P. H. itteni központjához és rövidesen kimerítő választ fog kapni.

**S. G. Marosvásárhely.** Michael Gold regényének magyar fordítása még nem jelent meg könyv alakban. Rövidesen azonban sor kerül erre és a magyar kiadás már készülöben van. Helyesebb tehát, ha megvárja a könyv alakban való kiadást.

**Ch. K. Rév.** Az a körülmény, hogy ön szakmunkás, mindenesetre megkönnyítene elhelyezési lehetőségét. A mai spanyolországi viszonyokat azonban nem tartják alkalmasnak a kivándorlásra. Véleményünk szerint helyesen cselekszik, ha egyelőre elhalasztja utazását és bevárja, amíg Spanyolországban egy nyugodtabb atmoszférát alakult ki és a politikai viszonyok valamelyes mértékben konszolidálódnak.

**E. E. Szamosujvár.** A törvény szigorúan tiltja a külföldi osztálysorsjegyek vásárlását. Ami pedig a meghirdetett állami osztálysorsjegyeket illeti, teljes bizalommal lehet a sorsjáték iránt.

**W. T. Nagyvárad.** L. ur már régóta nem dolgozik vállalatunknál és Kolozsváron önálló nyomdát létesített.

**K. H. Sighet.** Svájci vizumot minden akadály nélkül beszerezhet és az ott tartózkodást sem korlátozzák. Munkát vagy bármilyen alkalmazást azonban nem szabad vállalnia, mert ez a kiutasításra adhat okot.

**S. G. Székelykozsárd.** Sorait megkaptuk, de legnagyobb sajnálatunkra közöljük Önnel, hogy a kérdéses cikk nem érkezett meg.

**M. O. Halmi.** 1. Az erdélyi Palesztina-Hivatal címe: dr. Weisz Fülöp orvos, Cluj, Calea Regele Ferdinand 34. I. emelet. 2. A két név azonos.

**B. R. Nagyvárad.** Levelét átadtuk a palesztinai viszonyok egyik kitünő ismerőjének. Rövidesen közölni fogjuk a kért információt és egyben tanáccsal is fogunk szolgálni.

**B. S. Erőhályfalva.** Az állami osztálysorsjegyekre vonatkozó tudnivalókat lapunk január 7-i számában kimerítően ismertettük.

**Dr. N. I. Magyarországon** szerzett ügyvédi diplomával nosztrifikálás nélkül nem iratkozhatik be a romániai ügyvédi kamarába. Ha június elsejéig a nosztrifikálást elintézi, úgy talán fel fogja vethetni magát.

**Mindennapi olvasó:** 1. Visszleszámított váltó alatt azt a váltót értik, amelyet valamely bank leszámítolás végett prezentált a Banca Nationalának. Nem a bank saját váltójáról van szó, hanem olyan váltóról, amelyet a bank már előzetesen valamely ügyfelének leszámított és amelyet a bankkal szemben a Banca Nationala visszleszámított. Visszleszámítási hitel alatt általában azt a keretet értik, amelyen belül a Banca Nationala a bankok által prezentált váltókat leszámítja. Ennek meghatározására is szokták használni, hogy valamely bank visszleszámította a váltóit a jegybanknál. Az ilyen bank visszleszámítási hitelt élvez a Banca Nationalától. 2. Lóerő: a munkasikernek (effektus) vagyis az időegységként végzett munkának egysége. Nagysága = 75 kilogrammter másodpercenként. Délslávia. 4. Huzaként. Megjegyzendő azonban, hogy tar-

tósan befogott lónak átlagos munkasikere jóval kisebb. 3. Azért hívják Jugoszláviának, mert ez az állam a háború előtti Szerbiával szemben a délszlávok nagy többségét magában foglalja. Jugovona alatt a dolgoknak a halogatását szokták érteni.

**T. S. Ciocarliu.** Az Olasz Vöröskereszt-egylet 07,532/8 és 10,571/33 számú sorsjegyei a kibocsátástól a mai napig nem nyert. Játsszik 1937-ig, évente három húzással. Az idei első húzás február 2-án vette kezdetét. A 25 líra n. é. sorsjegy mai értéke lire it. 68—70.

**Előfizető, Násáud.** A Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank kényszeregyezségi tárgyalása január 4-én megkezdődött és azóta folytatódik a kolozsvári törvényszéken. Miután a tárgyalásnak hatalmas anyagot kell felölelnie, a szavazatok összeírása valószínűleg csak a jövő hét kedd estéjén ér végett. A szavazatok

## Az Uj Kelet társasutazása Palesztinába

Csak Európára kiállított utlevelek is érvényesek. Meghosszabbítjuk a jelentkezési időt február 15-ig!

Olcsó társasutazásunk iránt annyira nagy az érdeklődés Erdélyszerte, hogy erre való tekintettel sikerült keresztülvinni a központnál azt, hogy még 15-ig lehet nálunk jelentkezni.

A jelentkezési idő meghosszabbításával egyidejűleg sikerült még egy nagyon fontos kedvezményt keresztülvinni. És pedig azt, hogy erre a palesztinai utra néhány száz lej költségmegtérítés ellenében: *Európára* kiállított utleveleket is (érvényességük ideje alatt) érvényesíthetünk. Vagyis, aki Európára érvényes utlevéllel már rendelkezik — az nem kell külön palesztinai utlevél váltson magának.

A részvételi díj 16.5000 lej a fedélközön (takarót, párnát és lepedőt az



eddig eredményeiről lapunk február 5-ik számában közöltünk részletes tudósítást.

**M. P. Erőhályfalva.** Az elmúlt évben valóban a törvényhozás mindkét háza megszavazta a lakbérszerződések megszüntetésére vonatkozó törvényt, de nem lett kihirdetve. Most dolgoznak némi módosításokon. Kísérje figyelemmel lapunkban az erre vonatkozó híradásokat.

**Carei.** A Banca Nationala ezidőszerinti váltóleszámitolási kamatlába 8 százalék, a maximális kamat, amely a törvény szerint megállapítható, 14 százalék, vagyis a bankráta fölött 8 százalék.

ezen osztályon utazók magukkal kell vigyenek) élelmezés nélkül és 18.500 lej a harmadosztályon élellemmel. Ebben Konstancától Konstancáig benne van minden kiadás, tehát: vizum, hajó oda és vissza, belépőjegyek a Makka-biára, lakás és élelmezés (naponta háromszor) tiszta helyeken és az 5 napi autót az ország megtekintésére, végül a közben szükséges vasutjegyek és a kihajózási, meg behajózási költségek.

Az összes résztvevők úgy kell otthonról elinduljanak, hogy legkésőbb márc. 23-án éjjel már Konstancában kell legyenek. Akik Kolozsváron gyűlnek össze, azok innen közös vagonban 22-én indulnak.

## KÖZGAZDASÁG

Dagad a konvertálás tengeri kigyóia

### Napról-napra változik a kormány álláspontja a konvertálás kérdésében

A legújabb formula: 50 százalékkal redukálják a kisbirtokok, 10 50 százalékkal a nagybirtokok tartozásait

**Bucuresti-Bukarest,** február 8. (Az Uj Kelet tud.) A mezőgazdasági tartozások konvertálásának problémája olyan tengeri kigyóia dagadt, amelyben ma már senki sem ismeri ki magát. A kormány ugyszólván minden nap újabb megoldási módokkal áll elő. Argetoianu eredeti tervzetére ma már egyáltalán nem lehet ráismerni. A különböző bizottságok és albizottságok keresztül-kasul módosították. Minden újabb módosítás tullicitálja az előzőt, a paraszt-adóssokkal szembeni nagylelkűségben.

Radian földmívelésügyi alminiszter ma hozta a sajtó tudomására a kormány legújabb honmentő formuláját. Eszerint a tíz hektárig terjedő birtokokat terhelő adósságot 50 százalékkal csökkentik, a fennmaradó 50 százalékot pedig 30 éven belül törleszthetik a földművesek. A közép- és nagybirtokok adósságait az adósság keletkezésének időpontja szerint csökkentik le. Az 1931. évben létrejött adósságokat 10 százalékkal, az 1930-as adósságokat 20, az 1929. évi adósságokat 30, az 1928. éveket 40 és az 1927-ben, vagy azelőtt keletkezett adósságokat 50 százalékkal csökkentik. A tartozások fennmaradó része ennél a kategóriáknál az adóssévlében megállapított eredeti időpontban fizetendő ki. Ha valaki azért tartozik, mert földet vásárolt és annak vételárát még nem fizette ki teljesen,

ugy a volt tulajdonosnak jogában áll a birtokot visszavenni, ha az eddig kifizetett összeget visszatéríti.

Ez a legújabb formula a konvertálás tényleges kibővítését jelenti. Eddig csak a tíz hektárig terjedő birtokokat terhelő adósságok redukálásáról volt szó. Most a redukción kiterjesztik a nagybirtokokra is.

A politikai pártok napról-napra kénytelenek változtatni álláspontjait, aszerint, hogy változik maga a konvertálási tervzet is. A nemzeti parasztpárt és a liberálisok pillanatnyilag el vannak határozva arra, hogy felvegyék a harcot a konvertálási tervzetel szemben. A nemzeti-parasztpártnak különösen az erdélyi szárnya kifogásolja a konvertálás módzatait. Az erdélyiek mindenekelőtt is leszögeznik kívánják, hogy a tartozások törvényi útján való redukálása alkotmányellenes. A redukción a valóságban a magánvagyon kisajátítását jelenti, amelyet az alkotmány nem engedélyez. A tartozások redukálása a kamatok csökkentése és harmincéves törlesztési terminus elkerülhetetlenül a hitelintézetek összeomlásához kell, hogy vezessenek. A nemzeti-parasztpárt erdélyi vezetői hi-vatkoznak arra, hogy a tartozások kérdésének illetően való megoldása az összes erdélyi román pénzüzetek összeomlásához kell, hogy vezessen.

## EGYESÜLETI ÉLETT

**Cionista diens.** A Zs. N. Sz. kolozsvári helyicsoportja f. hó 10-én, szerda este 8 óra 9 órai kezdettel a City különteremében tartja meg heti diensjét. Előadást tart: Jámber Ferenc, az Uj Kelet felelős szerkesztője.

A Hitachduth Haavoda műsoros táncestélye. Nagy siker jegyében zajlott a szombat este a kolozsvári Hitachduth Haavoda műsoros táncestélye. A kitünő műsort Jámber Ferenc, az Uj Kelet felelős szerkesztője vezette be, majd a H. H. ének- és zenekara szebbnél-szebb népdalokat adott elő. Salamon, az énekar vezetője jiddis szöveivel aratót színt és megérdemelt tapsokat. Zongorán Sivovits Piri kísérté teljes precizitással. Ezután a Sorsjegy című hangulatos egyfelvonásos vigjátékot hozták színre, amelyben: Zelig Bella, Nussbaum Imre és Antal, Ganz Bernát és Simon Béla nyújtottak jó alakításokat. Végül a H. H. kitünő szavalókörusa a Futószallag című drámai költeményt adta elő frenetikus sikerrel Jeremiás kitünő és precíz vezérlése mellett. A konferanszié szerepét Dáskál Hugó látta el igen ötletesen. A műsort reggelig tartó táncmulatság követte és a bál közönség reggel fél 6 óráig maradt a legjobb hangulatban együtt. A bál szépségversenyt: I. Salomon Jolán, II. Traurig Elza és III. Rosenberg Rózi nyerték meg.

**Az Erdélyi Zsidó Árvagondozó kolozsvári csoportja** folyó hó 7-én tartotta meg a már városszerzte ismert és kedvelt harmadik mesedélutánját a katolikus gimnázium dísztermében. A mindvégig szellemes és kedves prólogust Bergner Évi adta elő a töle megszokott bájos közvetlenséggel. Utána a 4 és fél éves Klein Zicuka szavalta el Juda Halevi Cion felc. versét, gyermeknél eddig még nem tapasztalt bátorsággal és tehetséggel. Goldstein Elza balett-táncával gyönyörködtette a közönséget, amit meleg tapssal jutalmaztak. Szőnyi Hansi mandolinszólvóval járult hozzá az előadás sikeréhez. Finkelstein Alice és Strolí Hanna el-táncoltak egy matrótáncot, ugy megjel-nésükkel, mint már most megnyilatkozó tehetségükkel frappirozták a közönséget. Hamburg Szerén kisasszony, a Montessori óvoda vezetője a gyermekeket egy közvetlenül előadott bájos mesével szórakoztatta. Goldstein Margit és Irén ügyesen előadott táncszáma következett, amely után a délután legkomolyabb száma, Silbermann Vera zongorajátékát csodálta a közönség. A 10 éves művésznő, aki tanárúőnének Bernstein Jolánnak gondos, precíz és lelkiismeretes utmutatása mellett végzi tanulmányait, meglepő muzikalitást és átérzést tanusított. Bergner Évi Szép Ernő Gyermekjáték című versét szavalta el igen tehetségesen. Benedek Duó, Weisz Miri, Juli és János adtak elő egy egyfelvonásos vigjátékot hangulatosan és kedvesen. Fischer Nusi és Bubi chansonekat énekeltek ki nem fejezhető bájjal és tehetséggel a közönség zajos tetszése mellett. Műsoron kívüli számnak a gyermekek által olyan nagyon kelvelt Miki Maus Bergner Évi kedvességének köszönhető.

**A nagykarólyi Aviva-Barisszia kétféle bálja Tasnádon.** A nagykarólyi Aviva-Barisszia lelkes gárdája az elmúlt szombat este nagyszerű műsoros táncestélyt rendezett Tasnádon. A műsort az Aviva-Barisszia szavalókörusa vezette be. Giszkalay János: Uj tavasz élébe című költeményével. Ezután III. Konrad című vigjátékot hozták színre nagy sikerrel: Benedek Jenő, Fried István, Schönfeld József Klein László, Hirsch Irén, Lillienfeld Piroška és Jäger Ernő. Fried István Giszkalay János A Messias heroldja c. költeményét szavalta nagy tetszés mellett, majd az Éiféji vendég c. vigjáték került színre, amelyben Benedek Jenő és Róth Imre nyújtottak kitünő alakításokat. Klein Katka groteszk balett-táncával aratótt viharos tapsokat. A Hungária lakott c. bohózat sok derűt és hangulatos-váltott ki. A jolsikerült műsor után a közönség meleg ünneplésben részesítette a nagykarólyi cionista ifjúságot és Klein Micit, aki a tasnádiak részéről páratlan agilitást fejtett ki az estély sikere érdekében. Reggelig tartó táncmulatság követte a műsort.

## A Japán

Az amerikai japán csapat adott ígéréte

London, február 8. Beszélési szerint a követ megjelent Jom miniszter előtt a kínai helytelenítette patszállításokat. Tatta, hogy az ig-ujabb csapatszallit-kormány bizalma m-igéréteiben.

Ezzel egyidejűleg konzul tegnap ujal-kozását kísérelte-járt sikerrel. Shanghai kikötőj-pülőgép érkezett Wu-Sung környéké-nak.

A Japánok által

Amerikai és ang-stratégiáj szemp-nyéli japán támad-tartják. A kínai-át sikerült idáig-kezelésükre álló-japánok előnyor-japán terv gyors-fel, Japán enged- lenne. Így azonba- telik, hogy a jap- csorbát mihamara- Ennek következt- már is kiujultak- hész tüzérségi bor-repülői harminc-

## Izgal

Albert Londr- ságiró, a távol-zott, hogy szemé- moljon be. A- közlése tegnap- tóban. A szer- harci napok- szemléltető elő-

Shanghai uccáib- háboru. Nem het- napja harcolnak- ten kínaiak ellen- ország diplomáci- áll. A Távolkelet- hetik.

Japán akcióra- naiaknak meg- bojkottálták a j- mindig képesek- gesebbeket is me- könnyebben meg- val, Japán visz- ritva szigetei kö- arufölöslege és- nézi, hogyan sz- piacai.

Shanghai inkábi- francia, olasz, o- nak mondható, s- azonalat valam- szinezete is. H- akarná ennek- legjobban tenn- ábrázolná, akine- vennégy karja v- és olyan kezekk- zött dollárok m- ebben a városb- honfitársaik vás- vetet vásárolt, v- tek keskeay uc- ki árulásának ju- Japán ezért- egyuttal jónéhá- kikötőbe. Ki elle- ezzel tisztában- talán? Hol ez a- a kínai miniszte- letlen ugy adó- kínai miniszter- mondat, amit h- Tehetetlennek n-

Ju lia, a- Wagner Lilla- világtörténet le- ról és koráról.- franco. Kérje a-

# A japánok újabb általános támadásra készülnek Sanghai ellen

### Az amerikai nagykövetség bejelentette Tokióban, hogy kormánya helytelenül bízza meg a japán csapatok általános támadását és hogy az amerikai kormány bizalma megrendült Japán adott ígéretében. A japánok elfoglalták a Wu-Sung erődöt. Charbin környékén is újra harcban állnak a japánok és a kínaiak

London, február 8. A Daily Herald értesülései szerint a tókiói amerikai nagykövetség megjelent Joshisawa japán külügyminiszter előtt s kormánya képviselőitől helytelenítette az újabb japán csapatok általános támadását. A nagykövetség hangzott, hogy az ígéret ellenére elrendelt újabb csapatmozgások miatt az amerikai kormány bizalma megrendült Japán adott ígéretében.

Ezzel egyidejűleg a sanghaji angol főkonzul tegnap újabb fegyverszünet létrehozásának kísérlete meg, de akciója nem járt sikerrel. Sanghai kikötőjébe újabb 26 kínai repülőgépet érkezett Nankingból. Sapey és Wu-Sung környékén repülőharcok vannak.

#### A japánok általános támadásra készülnek.

Amerikai és angol katonai körökben stratégiai szempontból a Sanghai-környéki japán támadást elhibázott lépésnek tartják. A kínaiaknak elég hosszú időn át sikerült ideig tartóztatniuk a rendelkezésükre állott primitív eszközökkel a japánok előnyomulási szándékát. Ha a japán terv gyors sikert mutathatott volna fel, Japán engedékenyebb tárgyaló fél lenne. Így azonban a katonai körök követelik, hogy a japán fegyvereken esett csorbát mihamarabb köszörüljék ki.

Ennek következtében Sanghai felett már is kiújultak a légi harcok, de a nehéztüzérségi bombázás szünetel. Japán repülői harminc bombát vetettek le a

kínai állásokra. Egy kínai repülőgépet légi harcban lelőttek. Wu-Sung erőd körül tovább tart az elkeseredett küzdelem. A japánok egyre újabb erősítéseket vetnek harcba.

#### A japán általános offenzíva közvetlenül készül

Japán részről közölték a hatalmak diplomáciai képviselőivel, hogy szükségessé vált új erők harcra vetése, de a japán hadvezetőség a továbbiakban is gondoskodni fog arról, hogy a hatalmak érdekeit sérelem ne érje.

Moszkvát át érkezett hírek megerősítik a Wu-Sung erődöknek a japánok részéről történt elfoglalását. A hadműveletben japán részről mintegy négyezer főnyi gyalogság vett részt, akik hajógyűk és szárazföldi nehéztüzek pergőtűze után rohammal foglalták el a kínai megerősített állásokat és az erődöket.

Az Egyesült Államok politikai körében némi izgalmat keltett, hogy Anglia nem tiltja be a Távolkeletre irányuló hadianyagkivitelt.

A Reuter távirati iroda tókiói jelentése szerint a japán kormány kész magát kötelezni arra, hogy a Sanghaiba küldött erősítéseket visszavonja, ha az eléjük tüzött célokat elérték.

Újabb jelentés szerint Charbin környékén a japánok és kínaiak újra harcban állnak. A gyalogsági harcot tüzérségi párbaj kíséri.

## Izgalmas haditudósítás a sanghaji harctérről

Albert Londres, a híres francia újságíró, a távolkeleti hadszíntérre utazott, hogy személyes impresszióiról számoljon be. A kiváló publicista első közlése tegnap jelent meg a világsajtóban. A szenzációs riport az első harci napok izgalmairól számol be szemléltető előadásban.

Sanghai uccáiban valóságos tombol a háború. Nem hetek óta, hanem öt hónapja harcolnak a japánok kínai területek ellen és ennek ellenére a két ország diplomáciai viszonya mégis fennáll. A Távolkeleten ilyesmik is megtörténhetik.

Japán akciójára Mandzsuriában a kínaiaknak meg volt a maguk válaszuk: bojkottálták a japán árut. A kínaiak mindig képesek arra, hogy a legszükségesebbeket is megvonják maguktól. Legkönnyebben megtehetik ezt a japán áruval. Japán viszont, amely be van szorítva szigetei közé, valósággal megfojtja áruelfoúslege és nagy nyugtalansággal nézi, hogyan szűnnek meg egymásután piacai.

Sanghai inkább amerikai, angol, német, francia, olasz, orosz, vagy japán városnak mondható, semmint kínainak. Mindazonáltal valamelyest megvan a kínai színe is. Ha egy festő érzékeltetni akarná ennek a városnak a karakterét, legjobban tenné, ha olyan ismertnőnek ábrázolná, akinek husz feje és száznegyvennégy karja van, sőtét szemüvegekkel és olyan kezekkel, amelyeknek ujjai között dollárok morzsolódnak. A kínaiak ebben a városban gondosan ellenőrzik honfitársaik vásárlásait. Aki japán szövetet vásárolt, vagy eladott, azt becípelték keszkey uccáikba és a hátán fizették ki árulásának jutalmát.

Japán ezért küldött ultimátumot és egyúttal jónéhány hadihajót a Sanghai kikötőbe. Ki ellen? Japán maga sem volt ezzel tisztában. A kínai kormány ellen talán? Hol ez a kormány? És hol voltak a kínai miniszterek? Ha a szerencsés véletlen úgy adódik, hogy az ember egy kínai miniszter elé kerül, akkor az első mondat, amit hall tőle: bocsánatkérés. Tehetetlennek mondja magát és minden

#### Ju ia, quu-tus leánya

Wagner Lilla pompás új regénye, a világtörténet legérdekesebb nőalakjáról és koráról. 310 oldal 187 lej Lepagénál Kolozsvár. Postán utánvétellel franco. Kérje az új könyvek jegyzékét Lepagétól.

levelet küldött. „Nagyrabecsült uram! — így szólt az irás — a koncessziós területek helyzete súlyossá vált. A hatóságok, amelyek a külföldi csapatok felett rendelkeznek, ostromállapotot rendeltek el. Mint ahogy Csapeiben sok japán állampolgár lakik, elküldtük oda csapatainkat. Felkérem önt, szíveskedjék intézkedni, hogy katonái erről a területről visszavonuljanak“.

#### Ellentámadásba mennek a kínaiak

A japánok végigvonultak Mandzsurián és most ugyanabban a tempóban masíroztak itt is, nyilván abban a hitben, hogy Csapeit és a nankingi pályaudvart egyszerűen meg fogják szállani. Kínában azonban minden lehetséges. Így történt, hogy Sanghai érdemes polgármestere ellenére a kínai katonák elhatározták, hogy harcolnak.

A sötétségből hirtelen lövések estek az előnyomuló japán fegyveres tömegre. Kantonból való csapatok ellátták az előnyomulást. A japánok felállították a házak mentén és egy nyers vezényszóra, amelynek hanghordozását soha el nem lehet felejteni, hajlott háttal és futólépésben nekilendültek a támadásnak. A sötétben az ember benyomása, hogy bajonettjeiken lovagolnak.

A katonai kínai csapatok két órán át háritották el a támadást. Azután visszavonultak. Akkor aztán az események új arculatot öltöttek. Minden kínai hadsereg ugyanis irreguláris fegyveresek kísérelnek. Franktirőröknek nevezik őket és ezek a franktirőrök Csapei házairól lövöldözni kezdtek. A japánokra a házak ablakiból golyózápor hullott. A japánok

terve tehát meghiusult, nem tudtak előrenyomulni a pályaudvarig. Egész éjjel, egész nap gépfegyverek pásztazták felülről lefelé, lentről felfelé Csapeit. A japánoknak teljességgel lehetetlen volt előrenyomulni az északi pályaudvar felé.

Két nap óta a szerencsétlenek tragikus sorsa kömpölyög Sanghai többi részében.

A legkülönbözőbb, vizözönelt tüsszésekkel, amelyeknek nevét ki sem lehet mondani, viszik a legszükségesebb holmikat, főleg ágyneműt, ruhákat, főzőedényeket, kínai gyermekeket, akiknél jobban sirni a világ egyetlen gyermeke sem tud, az európai koncessziós területek. A gazdagok az európai hotellekbe menekülnek és pedig rohamszerűen. Ha az invázió még holnapig is tart, nem fogom tudni elhagyni szobámat, mert biztosan beletelepednek a gazdag kínaiak.

Január 30-án elterjedt a hír a városban, hogy a fegyverszünetet aláírták. A hír igaznak bizonyult. De vajjon vége van-e ezzel a rémületnek? Nincs. A fegyverszünet csak a japánok további előnyomulását tartóztatja fel. A városban a háború egyre dühöng. Egyik rémséges óra követi a másikat. A japán főkonzul teljesen elveszítette rendelkezési hatalmát a japán csapatok, főleg pedig az önkéntesek fölött. Az önkénteseknek egy része ugyanis benyomult a nemzetközi városrészekbe. Két órák az amerikai csapatok parancsnoka a következőket közli a Stone Bridge hidon túl levő japán csapatokkal:

„Tudomásukra adom, hogy abban az esetben, ha önök előnyomulnának a mi körzetünkbe, mi azonnal megindítjuk csapatunkat ellen a tüzelést. Tekintet nélkül arra, hogy önök lönek, vagy sem és tekintet nélkül arra, hogy önök japán, vagy kínai nemzetiségűek. Épúgy nem engedjük meg akár fegyveresen, akár fegyvertelenül az ezen a hidon való visszavonulást“.

Angolok, amerikaiak, kínaiak lövésárkokat ásnak Sanghai körül. Este hat órák óta új japán torpedóromboló jelenik meg. Hét órák este hétszáz angol katonára száll partra. Nanking kínai divíziója már közvetlen közelben van. Éjjel. Négy palota lángokban áll...

## Popescu Misu kormánypárti képviselő tanulságos temesvári beszéde a bolsevizmusról és a zsidóságról

### Heves antiszemita gyűlésen tiltakoztak a kommunizmus ellen a temesvári szélsőjobboldalok. „Két olyan férfi, mint Jorga és Cuza...“

Timisoara-Temesvár, február 8. (Az Uj Kelet tud.) A temesvári Cercul Studentilor (Diákkör) vasárnapra nagygyűlést hívott egybe, melynek célja a bolsevizmus elleni propaganda volt. A nagygyűlésen a szélsőjobboldali diákság vonult fel, Popescu Misu kormánypárti képviselő és temesvári intérimárbizottsági tag vezetésével. A népes gyűlést Popescu Misu nyitotta meg, akit a megjelentek a gyűlés elnökévé választottak meg. Popescu Misu beszédében örömeinek adott kifejezést afölött, hogy a román ifjúságot ma is ugyanazok az eszmék töltik el, mint 1821-ben és 1848-ban, a forradalmas években. Ugyanez a nemzeti fellendülés volt észlelhető a világháború előtt, amikor

két olyan nagy román hazafi vezetése alatt állott a fiatalság, mint Jorga és Cuza professzorok. Ma a bolsevizmus ellen kell közös frontot alakítani a nemzeti fiatalságnak. A bolsevizmust a zsidók importálták, ez zsidó eredetű mozgalom, amelyet zsidók hirdetnek és zsidók terjesztenek.

Néhány héttel ezelőtt öt zsidó át akart szökni Oroszországba. A grancsárok beléjük löttek és a zsidók arccal a Dnyeszter jegére estek, Szovjetország szág felé fordítva arcaikat.

Akadnak emberek, akik támadni mernek a grancsárokat. Egy zsidó képviselő és egy szocialista is fel mert szólalni a parlamentben és vádolni merte a grancsárokat. A grancsárok, akik kettős őrzáratokban védik a román hártárt, kötelességüket teljesítették.

Popescu Misu beszédét nagy tetszéssel fogadta a nagygyűlés, majd néhány jelentéktelen szónoklat hangzott el. Dimitrie Stanculescu gimnáziumi tanár tartott ezután beszédet, aki elmondotta, hogy a beszarábiai kérdés nem lokális jellegű, nem szorítkozik Romá-

niára, hanem általános, nemzetközi jelentőségű és ha az oroszok meg mernek sérteni a határokat, a latin szolidaritással találkozónak szemközt. A románok békés egyetértésben akar élni a keresztény kisebbségekkel is, sőt, a zsidókkal is baráti közeledést tanúsíthat. De csak azokat a zsidókat fogadják be a román nemzet, akik nem törnek ellene és becsületes polgárai az államnak.

Stelian Jonescu, a LANC nevében szólalt fel és gyűjtő antiszemita beszédében uszított a zsidók ellen, akik bolsevista machinációkkal a román nemzetnek nemcsak gazdasági alapjait akarják aláásni, de a véréit is megfertőzik.

A nagygyűlés ezután végetért, előbb azonban a szervezet temesvári tagozati elnökévé megválasztotta Popescu Misu kormánypárti képviselőt és a temesvári intérimárbizottság tagját.

## Végetért a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank kényszer-egyezségi tárgyalása

Cluj-Kolozsvár, február 8. (Az Uj Kelet tud.) A Kolozsvári Takarékpénztár Rt. kényszeregyezségi tárgyalása kedden este befejezést nyert. A hitelezők valamennyien megjelentek illetőleg képviseltették magukat a tárgyaláson és a napokon keresztül tartó tárgyalás egy nappal a tervezett időpont előtt ért véget. Az Uj Kelet munkatársa kérdést intézett dr. Tusa Gáborhoz, a bank jogtanácsosához, aki elmondta, hogy hozzávetőleges számítás szerint a betéteseknek 92 százaléka szavazott le a kényszeregyezés mellett. Egészen részletes kimutatást csak pár nap múlva hozhatnak nyilvánosságra, amikor a szavazás összeírása teljes pontossággal megtörténhetik.

# Zsidók pénz nélkül

— Regény az amerikai zsidó proletárok életéből —  
IRTA: MICHAEL GOLD

— Nem tudok többet állványon dolgozni! — mondta. — Nincs már bátorságom hozzá! Istenem mit csináljak most! Nincs foglalkozásom, nincs pénzem, nincs bátorságom! Meg kell ölnöm magamt, Katie! Haszontalan nyűg lettem!

— Kérlek! — mondta anyám szeliden. — Légy türelemmel.

— Honnan szerezhetek háromszáz dollárt, — mondta apám hevesen. Ó, ha háromszáz dollárom volna, kinyithatnám megint a műhelyemet. Megszabadulnék ettől a nyomorult mázolómesterségtől! Benne vagyok a kelepében.

Légy türelemmel, — ismételte anyám — ne csinálj magadnak gondolat, Hermann. Gyere igyunk együtt egy teát. Ez megkönnyíti a szívünket.

— Egy szakszervezetbe?  
— Igen, egy szakszervezetbe. Tulon tud sok órát töltessz a tetves izzasztóba s nagyon is kevés bért kapsz, élelemre és nyugalomra van szükséged, testvér. Ez az, ami neked hiányzik. Lépj be egy szakszervezetbe.

Amikor ezt a fiatal orvost igazán megismertük, megszerettük. Nagyon sokat ült nálunk a konyhában és teázott. Nekünk gyerekeknek cukrot hozott és játékokat. Dícsérte anyámat és azt mondta, saját édesanyjára emlékezteti, aki rég meghalt.

Ha édesanyjáról beszélt, elérzékenyedt.

— Ah! — sóhajtott és összekulcsolta a

(44)

Megint elhivatuk dr. Axelrodot, de nem tudott segíteni.

— Félse van — állapította meg bölcösen. — Félset kapott Hermann. — És irt egy erős, keserű orvosságot, ami persze nem segített.

A doktor összeráncolta a homlokát, amikor anyám nem tudta kifizetni a látogatását. Azután egy másik alkalommal anyámnak be kellett vallania, hogy egyáltalán nem tud neki fizetni semmit. Erre gyorsan távozott. Nem szívesen tartózkodott az olyan betegnél, akinek nem volt pénze. Harmadik és fizetetlen maradt látogatása alkalmával meg is mondta anyámnak minden köntörfalazás nélkül. Egy széles előadást tartott neki.

— Ehezzen el a doktor? — kérdezte és zsíros kezével hadonászott. — Nem szívesen volna ez? Legalább is ez a véleményem. Isten tudja, ép elég nehéz egy orvosnak pénzt keresni, amikor csak két keze van. Nem olyan az orvos esete, mint az üzletmeberé, akinek gyára van és ötven idegen kezét bérel. Kell, hogy minden látogatásomért pénzt kapjak, kedves barátaim. Nem akarok éhen halni.

Dr. Axelrod nem jött többet. Dr. Solow lett a háziorvosunk. Dr. Solowba senkise bízott: fiatal volt, nem volt szakálla, bizalmasan beszélt az emberekkel és egyszerűen, minden nagyzó póz nélkül, amit egy dokortól elvártak. De nem kellett azonnal kifizetni és ezért ugyanolyan sok beteget volt, mint a fellengző dr. Axelrodnak.

Dr. Izidor Solow kopott, melankolikus agglégény volt. Mivel semmiféle asszony nem mondta neki, hogy hogyan öltözködjék, az ingei piszkosak voltak. A fején egy kis komikus puha kalapot viselt, fekete, gyűrött ruhája egy lötyögött csontváza körül, mint egy clownon a dominó.

Magas termetű volt és hajlott a járása. Szórakozottan meredt az emberek arcába, mindaddig, amíg azok kellemetlenül nem érezték magukat. Szemei mély, melankolikus üregekben ültek. Sovány és melankolikus arcu volt, mint egy tragikus hős, valami régi zsánerű drámából.

Excentrikus szokásai voltak. Mint kisérlet surrant a lakásokba, elhagyta az esernyőjét, a műszertáskáját, a kalapját, a zseboráját. Sőt egyszer a cipőit hagyta el. Egy szűles alkalmával történt egy forró, nyári éjszakán. Miközben a paciense vajadását várta, levetette a cipőjét. Amikor azután az izgalom elült, meztelán rohant el.

Nagyon impulzív természetű volt s tüstént kipakolt azzal, ami ép foglalkoztatta. Azt mondta az embereknek, hogy ostobák, mert éjjel csukott ablakok mellett alszanak. Az emberek elborzadtak; azt mondták, senki sem alszik nyitott ablakokkal. Veszélyes. „Hogyan, kinyitni az ablakokat, ha odakint keményen fagy?” — tiltakoztak. — „Természetesen” — válaszolta dr. Solow türelmetlenül. „Megtakarítjátok az orvosi költségeket. De én már látom, hogy ti ostobák vagytok és erőnek erejével megakartok betegedni. Hát ne zavrtassátok magtokat.”

Egy alkalommal egy beteg, tüdőbajos embernek a legkülönlegesebb dolgokat mondta.

— Testvér, téged nem gyógyít meg semmiféle orvosság. Neked be kell lépni egy szakszervezetbe.

## SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

**Hushagyó keddi kabaré. Telitalálalat. Egymillió sorsjegy kalandjai**

Ma, hushagyó kedden, vidám estét rendez a színház. Új tréfák, kis vigjátékok, magánszámok, táncok fogják szórakoztatni a közönséget. Szabó Imre új egyfelvonásos tréfáját is be fogják mutatni, amelynek címe: Telitalálalat, témája pedig a Zsidókórház legutóbbi millió sorsjegynyereményének bonyodalmai.

### Maya

Az ideai évad nagy operett-bombája: Maya.

Száz diadalmas budapesti előadás után érkezik Kolozsvárra a Maya. Az utóbbi évek legszebb, legmerészebb, leghíresebb operettje a Maya.

Igazi világsiker a Maya.

Európa és Amerika nagy világvárosai-ban készülnek a Maya bemutatására.

Parádés szereposztásban, káprázatos kiállítás keretében kerül színre nálunk a Maya.

Holnap, szerdán este van a Maya premierje.

Csütörtökön, pénteken, szombaton, vasárnap (6-kor és 9-kor) kerül színre a Maya.

### 4 Magyar Színház heti műsora

Kedden este 9 órakor: Hushagyókeddi vidám komédia. (Bérlet 20 sz. B.)  
Szerdán este 9 órakor: Maya. (Premier-bérlet 20 sz.)  
Csütörtök este 9 órakor: Maya (operette ujdonság 2-odszor napibérlet 21 sz. B. Sorozat sz. 125.)  
Péntek este 9 órakor: Maya (operette ujdonság 3-adszor. Napi bérlet 22 sz. A. Sorozat sz. 126.)  
Szombat d. u. 3 órakor: János vitéz. Bevezető előadást tart; dr. Császár Károly. Ifjúsági előadás nagyon olcsó helyárrakkal. (Sorozat sz. 127.)  
Szombat este 9 órakor: Maya (operette ujdonság 4-edszer. Bérletszűnet. Sorozat sz. 128.)  
Vasárnap d. e. 11 órakor: Pillangó (operette ujdonság! Nagyon olcsó matiné helyárrakkal. A legdrágább jegy ára: 30 lej. A többi jegy ára: 25, 20, 15, 10 és 6 lej. Sorozat sz. 129.)  
Vasárnap d. u. 6 órakor: Maya (operette ujdonság 5-ödször. Rendes helyárrakkal. Sorozat sz. 130.)  
Vasárnap este 9 órakor: Maya (operette ujdonság 6-odszor. Bérletszűnetben. Sorozat sz. 131.)  
Hétfő este 9 órakor: Maya (operette ujdonság 7-edszer. Bérletszűnetben. Sorozat sz. 132.)

### SELECT-MOZGO műsora

Kedd 3, 5, 7 és 9 órakor  
Szerda 3, 5, 7 és 9 órakor  
Az ex-feleség, társadalmi dráma, főszerepben Norma Shaerer és Robert Montgomery.

kezét. — Az egy szent asszony volt! Csak rám gondolt. Tíz évig élt egy nedves pincében, kenyéren és teán. Tojást árult és agyon strapálta magát, hogy lehetővé tegye számomra a tanulást. Rettenetes volt. Gyakran megelégettem már és abba akartam hagyni az egész dolgot. Értelmetleneknek tünnek ezek az áldozatok előttem. Mert elvégre is, mi az, ha az ember orvos lesz? Megéri ez egy anyának az életét? De kényszerített, hogy tovább csináljam. Ó, ezek a zsidó anyák, dolgoznak, szenvednek és sohase adják fel a reményt. Így lettem orvos és azután meghalt. Most már öt éve. Ah, szegény anyám, hát megérte?

— Természetes, hogy megérte! — mondotta bátran anyám. — A sirjában is büszke doktor fiára.

— Igen, — válaszolta dr. Solow szomorúan, — tudom. És ez a legrosszabb. Mert én egyáltalán nem vagyok boldog, amért doktor vagyok. Szívesen hagynám a fenébe ezt a foglalkozást. Minden nagyon fáj ezzel a mesterséggel kapcsolatban. Az East-Side túl nagy ahhoz, hogy egy orvos eredményesen dolgozhasson. Tehetetlennek érzem magam.

— Nagyon lágy szíve van, — mondotta anyám.

(Folytatjuk)

reppen Norma Shaerer és Robert Montgomery.  
Jön: Saito mortale, főszerepben Anna Sten.

### URANIA-MOZGO műsora

Kedd 3, 5, 7 és 9 órakor  
Szerda 3, 5, 7 és 9 órakor  
Önagysága autót vezet, Felix Bressart legújabb németpárbeszédű hangos vigjátéka.

### ASTRA MOZGO műsora

Kedd, szerda, csütörtök:  
Ének, zene, tánc és kabaré attrakció! Éjjeli szerelem. H. A. von Schletto és Daniela Parola, új spanyol táncfelvonás.

### TORSO-MOZGO műsora

Kedd 3, 5, 7 és 9 órakor  
Szerda 3, 5, 7 és 9 órakor utóljára:  
Egy pezsgős éjszakán. Pompás rendezésű gyönyörű zenés, énekes filmpereget. Báli hangulat, farsangi éjszaka mulattatja a közönséget. Főszerepben: Jenny Jugo, Fritz Schulz és Szőke Szakáll.

Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órakor. Szenzációs nagy premier:  
Péntek 3, 5, 7 és 9 órakor  
Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor  
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor

Redl ezredes árulása. Rendezte: Karl Anton. Zenéjét szerezte: Willy Engel-Bergel. A legnagyobb kémfilm a világon. Ki nem emlékszik Redl ezredes drámájára? A világhíboru legnagyobb előidézőjének büns élete hangosfilmen. Soha nem látott titkok kerülnek a nézők szeme elé. Főszerepben: Lil Dagover, Theodor Loos.

Vasárnap d. e. 11 órakor: Nagy farsangi vigjáték matiné.

### Színház-Mozgó műsora Amerikai tragédia

Theodor Dreiser világhírű regényének filmváltozata

Ma kedden grandiózus attrakció kerül bemutatásra a Magyar Színház mozgó-jában, műsoron Theodor Dreiser világhírű regényének az „Amerikai tragédia”-nak mesterien megalkotott filmváltozata 10 fejezetben. A rendezés Sternberg vezette, akinek az legkiválóbb alkotása. A főszerepekben Amerika legkiválóbb drámai sztárjai: Philips Holmes, Sylvia Sidney és Francis Dee a legtekélyesebb színjátékokat produkálják. Az Amerika tragédia kedden, szerdán és csütörtökön napi 3 előadásban kerül vetítésre 3, 5 és 7 órakor.

### Liliom

Molnár Ferenc színműve filmen

Péntektől Molnár Ferenc az illusztris szerző világszerte óriási sikert aratott színműve a „Liliom” kerül vetítésre, a főszerepekben Charles Farrel és Rosa Hobart. A Liliom pénteken 3, 5 és 7 órakor, vasárnap szintén csak két előadás-

ban 3 és háromnegyed 5 órakor látható Magyar Színház mozgóban.

Kedd 3, 5 és 7 órakor. Premier!  
Szerda 3, 5 és 7 órakor  
Csütörtök 3, 5 és 7 órakor

Theodor Dreiser világhírű drámája az Amerikai tragédia 10 felvonásban. A főszerepekben: Philips Holmes, Sylvia Sidney, Francis Dee. Helyárrak: 3 órakor 10 és 20 lej, 5 és 7 órakor 10, 20 és 30 lej.

Péntek 3, 5 és 7 órakor  
Szombat 5 és 7 órakor

Molnár Ferenc mesterműve a Liliom, hangos attrakció 10 felvonásban, a főszerepekben: Charles Farrel és Rosa Hobart. Helyárrak 3 órakor 10 és 20 lej, az 5 és 7 órakor 10, 20 és 30 lej.

## APRÓ HIRDETÉSEK

Házeladás. A Str. Filipescu (Szentlélek u.) 1. szám alatti és a Str. Calugărilor (Kisszamos u.) 6. szám alatti ház előnyös feltételekkel eladó. Érdeklődők forduljanak a Kereskedelmi Hitelintézet Rt. Igazgatóságához, P. Unirii 20.

Férjhez adnám önhibáján kívül elvált 29 éves, művelt, vallásos unokahugomat, aki képességei révén mindenkor hozzájárulhatna keresetével az otthon fenntartásához. 300.000 lej hozománya, teljes berendezése van. 30-36 év körüli, állással rendelkező, okleveles, zsidó, nőtlen, vagy özvegy tanító megkereséseit kérjük „Nyugodt jövő” jellegre a kiadóba.

15 éve fennálló szikvizgyár eladó. Értekezhetni Hellmann-sütődében.

Muzikális és intelligens urak, akik valamilyen fuvós hangszert megtanuláshoz kedvet és tehetséget éreznek. Jelentkezzenek Brief tanítónál, a neolog elemi iskolában.

Benősiúlni szándékozó férfi ismeretséget keresi intelligens, házias urileány. Komoly ajánlatot „Biztos egzisztencia” jellegre kérek a kiadóba.

Zsidó uricsaládnál két hölgy vagy urlakást és teljes ellátást kaphat havi 3000 lejért. Cim a kiadóban.

Egy jobb családból való zsidó árvalány délutáni foglalkozást keres. Elmenne zsidó családhoz gyermek mellé is. Címet kérem a kiadóba leadni.

Megérkeztek a legújabb bécsi sablonok. Montirozás, függönyösszeállítás, csipkebevarrás, kelengyekészítés, izléses kész diványpárnák Fisch Böske kézimunkaszakmájában. Str. Gh. Baritiu 16.

A ma egyik legfontosabb kérdésre ad választ

### Az Ifjuság neml problémái

Dr. Tótsz Béla most megjelent könyve

Főbb fejezetei: A természetéről természetesen. A boldogság nehéz útja. Amikor a gyermekből ember lesz. Kétféle érettség. A hazug kísértet. A megérkezett szerelem. Mit kell tenni? A kétféle felelősség. Ujra szerelem. Pszichoanalízis és szerelem. Freud és Marx. A szerelem szabadsága. Egynejlőség és többnejlőség. Itél a társadalom. Szűz-e vagy ártatlan? Kit válasszunk? A lelkiismeret házassága. Hideg-e a nő? A „kényes kérdés”.

Mindkét nemhez tartozó serdülő ifjakon kívül a szülők és pedagógusok is okvetlen olvassák el ezt a tartalomhoz méltó külső köntösben megjelent könyvet.

UJ KELET könyvosztálya CLUJ

Kérem részemre postafordultával megküzdeni: Dr. Tótsz Béla: Az ifjuság neml problémái könyvet, portómentesen, 85 lej utánvétellel.

..... név

pontos cím .....

## HIRE

Felhős idő várható. P. A meteorológiai intézet közlése szerint felhős idő várható Budapestben ma délután.

Husz milliárd dollárt értek el az amerikai munkanélküliség emelkedésében 20 milliárd dollárral.

Megkapják fizetésüket az amerikai munkások. A kormány a munkanélküliség emelkedésének következtében a munkások fizetését csökkentette.

Véres verekedések a királypárti és a szocialista diákok között. Párizsban a királypárti és a szocialista diákok között véres verekedések történtek.

Vigázatlanág okozott buvárhajó katasztrófa. A buvárhajó katasztrófa miatt a tengerparton vigázatlanág okozott katasztrófa történt.

Uruguayban komoly harcok pusztultak ki. Uruguayban komoly harcok pusztultak ki a munkások és a kormány között.

Londonból jelentik a kommunista vezetők, hogy az angol buvárhajó katasztrófa miatt a tengerparton vigázatlanág okozott katasztrófa történt.

Kashmirban továbbra is fennáll a katasztrófa. Kashmirban továbbra is fennáll a katasztrófa a munkások és a kormány között.

Munkaképesség. A munkaképesség a munkások és a kormány között továbbra is fennáll.

Santiago di Cuba. Santiago di Cuba városában továbbra is fennáll a katasztrófa.

Konstantinápoly. Konstantinápolyban továbbra is fennáll a katasztrófa.

Elefteron Vima című. Elefteron Vima című újságban továbbra is fennáll a katasztrófa.

Telefon 10-11. Telefon 10-11 számú telefonszám továbbra is fennáll.

Ingyen. Ingyen szolgáltatás továbbra is fennáll.

500 kg la fa. 500 kg la fa szolgáltatás továbbra is fennáll.

Garantáltan elsö. Garantáltan elsö szolgáltatás továbbra is fennáll.

Balázs. Balázs szolgáltatás továbbra is fennáll.

Telefon 10-1. Telefon 10-1 számú telefonszám továbbra is fennáll.

1932 február 9.

# HIREK

órakor látható an.

Premier!  
kor  
viru drámája az  
felvonásban. A  
Holmes, Sylvia  
Helyarak: 3 óra  
órakor 10, 20 és

műve a Lilium,  
lvonásban, a fő-  
Farrel és Rosa  
kor 10 és 20 lej,  
0 és 30 lej.

ésu (Szentlélek)  
Str. Calugărilor  
atti ház előny-  
lődk fordulje-  
ntézet Rt. Igas-

án kívül elvált  
unokahugomat,  
ndenkor hozzá-  
otthon fenntar-  
tománya, teljes  
y körűl, állás-  
idők fordulje-  
ntézet Rt. Igas-

vár eladó. Ér-  
lében.

urak, akik  
megtanulása-  
reznek. Jelent-  
a neolog elemi

erfi ismeretsé-  
ázias urileány.  
egzisztencia"

ölgy vagy ur  
hat havi 3000

zsidó árva-  
st keres. El-  
mek mellé is.  
dni.

ésai sablonok.  
llítás, csipke-  
lások kész di-  
ézimunkasza-  
s.

bb kérdé-  
t  
nemi  
ai  
megjelent

etesről ter-  
nehéz utja.  
lesz. Két-  
tet. A meg-  
tenni? A  
elem. Pszi-  
d és Marx-  
nejuság és  
om. Szüz-e  
nk? A lel-  
ge a né?

rdülő ifja-  
gógusok is  
artalomhoz  
elent köny

a OLUF  
tával meg  
uság neml  
ntesen, 85

név

Felhős idő várható. Budapestről je-  
rte: A meteorológiai intézet időjárás-  
rómása szerint felhős idő, északnyu-  
szelekkkel és havazásokkal. A hőmér-  
 Budapestben ma délben — 2 fok  
alatt.

Husz milliárd dollárt vesztett mun-  
kában az amerikai munkásság. Lon-  
donból jelentik: Az amerikai munkásság  
munkanélküliség emelkedése folytán  
munkanélküliség 20 milliárd dollárt ve-  
szített.

Megkapják fizetésüket a hunyad-  
mezei állam bányászok. Bukarestből  
jelentik: A kormány a hunyadmezei  
bányák munkásainak 4 millió lej  
havi hitelt utalt ki hátralekos bé-  
rük kifizetésére.

Véres verekedések voltak újra Pá-  
risban királypárti és baloldali diákok  
között. Párizsból jelentik: Királypárti és  
baloldali diákok között a francia főváros  
pontján súlyos összeütközések voltak,  
melyek mint husz kórházba szállított sebe-  
s és összesen mintegy ötven letartozta-  
sított személyt okoztak.

Vigyázatlanság okozta az elsüllyedt  
buvárhajó katasztrófáját. London-  
ból jelentik: Ma buvár leszállt az első-  
rangú M. II. tengeralattjáróhoz. Kémle-  
zők a hajó ajtaját félig nyitva találták. Az  
alkalmazottak a buvár hajó katasztrófáját  
a buvárok vigyázatlanság okozta. Az ad-  
mirális vezényelt a tengeralattjáró ki-  
emelési munkálatait.

Uruguayban kommunista forradal-  
mokat pucstervét leplezte le a rendőr-  
ség. Londonból jelentik: Uruguayban a  
kommunista forradalmároknak pucstervét  
leplezte le. Több, mint száz  
letartoztatott. A határt Brazília  
határvidéki és a fővárosi mi-  
lícia megfigyelésére helyezték. Az  
ellenük megbeszélést tartott a pártvezérek-  
kel és sikerült megalakítani a kommu-  
nistaellenes egységfrontot.

Kashmirban tovább tartanak a za-  
vargások. Londonból jelentik: Kashmir-  
ban a zavargások tovább tartanak. A for-  
radalmi mozgalom részesei hat adózást  
megtagadták a kövekkel támadtak az ellenük  
kiküldött karhatalomra. Mindkét részen  
számos súlyos sebesülés történt.

MUNKAKÉPESSÉGÉT fokozza az  
Ovomaltine.

Santiago di Cubában a földrengés  
okozta kár meghaladja a 30 millió dollárt.  
Newyorkból jelentik: Santiago de Cuba-  
ban a földrengés okozta kár meghaladja  
a 30 millió dollárt. 150 középület is rom-  
badott. A földkéreg a környéken még  
tartanak a megrongált házak egymás-  
után omlanak össze. A lakosság java-  
része a mezőn és az erdőben tanyázik.  
Amerikai csatahajók kötszereket, orvosi-  
szereket és élelmiszert hoztak a kikötőbe.

Konstantinápoly lesz a Balkán-  
szövetség fővárosa. Athénből jelentik: Az  
Elefteron Vima című athéni lap jelentése  
szerint Izmet pasa török miniszterelnök  
kijelentette a balkáni konferencián részt-  
vevő görög delegátusok előtt, hogy Kemal  
pasa köztársasági elnök hajlandó Konstan-  
tinápoly városát semleges, nemzetközi ter-  
ületnek nyilvánítani abból a célból, hogy  
a város a balkáni konföderáció fővárosa  
legyen abban az esetben, ha a balkáni  
szövetség terve megvalósul.

Telefon 10—11 Telefon 4—77

## Ingyen tűzifa

Aki 1 vagon üres, vagy aprított fát egy-  
szerre vesz, vagy rendelést felad (akár  
kisebb tételben is)

### 500 kg fa fát ingyen!

Garantáltan elsőrendű bükkhasáb ház-  
hoz szállítva ölenként 900 lej  
la bükkhasáb aprítva 100 kgr. 64 lej  
la tölgyhasáb aprítva 100 kgr. 60 lej  
la hántottfa v. gyertyánfa 100 kgr. 66 lej

### Balázs Imre cégnél

Calea Regele Ferdinand 74.

Telefon 10—11 Telefon 4 77

## Kemal pasa: „Én nem teszek különbséget török és zsidó között, az én ideálom: a tökéletes ember“

### Kemal pasa többórás kihallgatáson fogadta rezidenciáján Jizchak Alkasisit, a neves törökországi zsidó újságíró

Konstantinápoly, február 8. Kemal  
pasa, a török köztársaság elnöke rez-  
denciáján kihallgatáson fogadta Jiz-  
chak Alkasisit, a „La voix de l'Orient“  
című zsidó lap főszerkesztőjét és több  
órán keresztül folytatott vele igen ér-  
dekes beszélgetést különböző politikai,

irodalmi és művészeti problémákról.  
Kemal pasa a beszélgetés során a zsi-  
dokkérdéssel kapcsolatban a következő  
kijelentést tette.  
— Én nem teszek különbséget török,  
zsidó, görög vagy örmény között. Az  
én ideálom: a tökéletes ember.

— Kedd este keleturópai időszámítás  
szerint negyedkilenckor a pesti rádióban  
Bloch: Baal Schemjét játsszák.

— Amerikában még mindig inkább  
liszt kerül exportra, mint buza. Newyork-  
ból jelentik: Még mindig tart az a hely-  
zet, hogy inkább liszt kerül exportra,  
mint buza. A kivitelre kerülő liszt tekint-  
élyes része kanadai eredetű búzából ké-  
szült, amelyet az Egyesült Államok terü-  
letén lévő malmokban őröltek meg.

INFLUENZATÓL megvéd: Anacot.

— Hitler-háziorált követel egy tul-  
buzgó újságíró. Berlinből jelentik: A  
königsbergi nemzeti szocialisták lapja,  
a Preussische Zeitung legújabb számában  
meglepető ötletet vetett fel. Ida Wegner  
hitlerista újságíró az ajánlja a horog-  
kereszteseknek, hogy állítsanak fel laká-  
sukban háziorált Hitler tiszteletére. Kö-  
zöl is egy tervezetet: a kis oltáron fekete  
horogkereszt ékeskedik és ezenkívül rajta  
van Hitler fényképe virágokkal övezve. A  
cikkből többek között ez áll: „Hitler a  
mi világnézetünk alfája és omegája. Min-  
den nemzeti szocialista házában legyen  
egy hely, ahol naponta hódolunk Hitler-  
nek. Állítsuk fel a Hitler-féle háziorált,  
lehetőleg lakásunknak abban a helyiségé-  
ben, amelyben a legtöbbet fordulunk meg  
és amelyben esetleg idegenek is láthat-  
ják“. Vajjon melyik lehet az a helyiség?

— Londonba hívták meg a bécsi Ope-  
rát. Londonból jelentik: A Daily Tele-  
graph híradása szerint londoni mértékadó  
körökben mozgalom indult, hogy a bécsi  
Operát hat vagy hét előadásra hívják  
meg az angol fővárosba. A vendégszerep-  
lések alkalmával színe kerülnek a  
Rózsalovag, a Fidelio, a Mesterdalnokok  
és még néhány olyan zenemű, amelynek  
előadásával a bécsi Opera világhírré tett  
szert. A londoni vendégszereplés után a  
bécsi együttest a párizsi Opera Comique  
és a milánói Scala is vendégszereplésre  
hívja meg.

— Agyvértódulás, szívizorongás, nehéz  
légzés, félelemérzés, idegesség, fejfájás,  
lehangoltság, álmatlanság a természetes  
„Ferenc József“ keserűviz használata ál-  
tal igen sokszor megszüntethető. Tudomá-  
nyos megállapítások megerősítik, hogy  
a Ferenc József víz a makacs szélzörny  
mindenféle jelenségeinél a legjobb szol-  
gálatot teszi. A Ferenc József keserűviz  
gyógyszertárakban, drogériákban és fű-  
szerüzletekben kapható.

— Rohamosan emelkedik a munkanél-  
küliség Franciaországban. Párizsból je-  
lentik: A munkanélküliek száma Francia-  
országban január 30-án 15.630-al  
241.487-re emelkedett. Ez a szám nagy  
feltűnést kelt, mivel az elmúlt év meg-  
felelő idejében csak 28.133 volt a munka-  
nélküliek száma Franciaországban.

— A világ legnagyobb cseppkőbarlang-  
ja. Prágából jelentik: Február végén nyit-  
ják meg Kassa közelében a világ legna-  
gyobb cseppkőbarlangját, az ugynevezett  
Domenika barlangot, amely négy kilométer  
hosszu és folyosók, valamint hatalmas  
csarnokok egész sorozatából áll. A bar-  
langban annak feltárása alkalmával meg-  
találták az ősember tüzhelyét, amely az  
egyetlen ilyen lelet az egész világon.

— Ma este mutatják be a Telitalátot.  
Kedden, február kilencedikén este adják  
a Magyar Színházban Szabó Imre egyfel-  
vonásos tréfáját a kórházsorsjegy milliós  
nyereményéről. A szereposztás újabb vál-  
tozást szenvedett. Az első főlegény szere-  
pét a kabaréestén erősen elfoglalt Ihász  
Aladár helyett Tompa Béla játssza. Más-  
odik főlegény Putnik Bálint lesz, a kór-  
sodó főlegény Selmezy Mihály adja, míg a  
házi titkárt Selmezy Mihály adja, míg a  
sadchen pompás figuráját Leövey Leó  
alakítja. Pincér: Körmendy. A meny-  
asszonyt Indra Manvi fogja játszani. Az  
előadás iránt városszerte nagy az érde-  
klődés.

— A Zsidó Kórház felavatása filmen  
a Corso-mozgóban. A Corso-mozgó ma  
kezdí vetíteni a kolozsvári Zsidó Kór-  
ház avatóünnepéről készített filmet.  
Annakidején országos eseményszámba  
ment a Zsidó Kórház felavatása, mely-  
nek ünnepélyes külsőségeit a megje-  
lent közéleti nagyságok felszólalásai  
adták meg. A film, amelyet a kolozsvá-  
ri Fotofilm készített, rendkívül érde-  
kesen adja vissza az avatási ünne-  
pélyt. A film elvezeti az embert a Zsi-  
dó Kórház pazarul berendezett rende-  
lőbe, a műterembe, a higiénikus szo-  
bákba és bemutatja a kórház egész  
orvosi karát. A rendkívül érdekes fil-  
met, mint kísérőműsort, ma este kezdí  
vetíteni a Corso-mozgó.

— A Perlrott Csaba képeiből rende-  
zendő tombolajáték vezetőségének meg-  
alapodása értelmében mindazok, akik Ki-  
rály könyvkereskedésében 100 lej erejéig  
kottát, vagy könyvet, illetve a Rózsa dro-  
gériában 200 lej értékű árut vásárolnak,  
ingyen kapnak egy tombolajegyét. Aki  
tehát a fenti üzletekben 100, illetve 200  
lej erejéig bevásárlást eszközöl, ingyen  
juthat a nemskóra tombolára kerülő tíz  
darab világhírű Perlrott Csaba festmény  
valamelyikéhez.

ARTIN hashajtót kérjen orvosától.

— Dr. Tomaschoff Sarah héber ének-  
művész Erdélyben. Jelentette már az  
Uj Kelet, hogy február havában egy kül-  
földön igen jól ismert és nagy sikerekkel  
koncertezett héber énekművész fog Er-  
délyben is több városban fellépni az Árva  
gondozó javára. Ez a kitűnő nevű énekes-  
nő dr. Tomaschoff Bertalané, akit a kül-  
földi közönség a bécsi és pozsonyi rádió-  
ból és koncertjeiről ismer. Műsorán héber  
és jiddis mű. és népdalok szerepelnek,  
amelyekben egyforma tökéletességgel és  
precizitással juttatja kifejezésre tudását.  
Koncertjeiről a pesti és bécsi lapok a leg-  
nagyobb elismeréssel írnak, minden egyes  
fellépése művészeti eseményszámba megy  
A cionista mozgalomban dr. Tomaschoff-  
né neve éppen úgy ismert és szeretetnek  
örvend. Már leánykorában feltűnt a hé-  
ber nyelvnek propagálásával és költemé-  
nyeivel Budapestben. Férjével, dr. To-  
maschoff Bertalan bratislavai ügyvéddel  
együtt lankadatlan munkása a zsidó nem-  
zeti mozgalomnak. Gyermekei a hébert  
valóságával anyanyelvüként ismerték meg  
és önfeláldozó módon szolgálta eddigi  
hangversenyeivel a Palesztina építőala-  
pok céljait, amikor a WIZO meghívására  
mindenütt énekel a Keren Kajemeth ja-  
vára. Itteni turnéját az Erdélyi Zsidó  
Árvagondozó rendezi és minden nagyobb  
városban, így természetesen Kolozsváron  
is egy kulturstály keretében szerepel-  
tetni fogja a művésznőt. Dr. Tomaschoff-  
né asszony erdélyi fellépései valóban  
zsidó kulturális eseményt fognak jelen-  
teni.

— Dájánválasztás. A kolozsvári aut.  
ort. izr. hitközség képviselőtestülete f. hó  
7-én tartott ülésén Bloxheim Simon  
csornai rabbít dájánválasztotta s ez-  
zel kapcsolatban a néhai Wald Jakob  
z. c. l. ros beszédin Fanny nevű leányát  
eljegyezte.

Vidám sarok

— Jaj — szól egy csinos hölgy az  
elmeigógyintézet főorvosához. —  
Micsoda borzasztó külsejű november  
ment el itt az előbb a folyosón.  
Mondja főorvos ur: veszedelmes?  
— Igen, — szól a főorvos, határo-  
zatlanul. — Néha.

— Hát miért engedi szabadon  
járni?  
— Nem tehetek másképp.  
— Szóval nem rendelkezik vele?  
— Nem — mondja a főorvos szo-  
moruan. — A feleségem.

## NAPRÓL NAPRA

A lapok híradása szerint J. D. Roc-  
kefeller petróleumkirálynak nincs sem-  
mi különösebb baja s csak azért nem  
megy templomba és golfozni sem, mi-  
vel nem akarja magát kitenni egy is-  
meretlen női tisztelője makacs üldözé-  
sének. Az agy multimilliárdos 93 éves,  
de úgy látszik, még hatással van a  
nőkre.

A kanadai légi forgalmi társaság  
északi utvonalon beállítottak egy óriás  
repülőgépet, amely három tonna hasz-  
nos teher szállítására képes. Maximális  
gyorsasága 117 és fél, átlagos sebessé-  
ge 100 mérföld óránként. A gép akció-  
rádiusza benzin-utánpótlás nélkül 500  
mérföld.

Tom Mix felgyógyult és hat film el-  
játszására az Univerzalhoz szerződött  
150 ezer dollár honoráriumért.

Lake Placidben a téli olimpiás jég-  
hokkytornáján Kanada csapata 9:0  
arányban győzött Lengyelország ellen.  
Ezzel a torna első fordulója befejezést  
nyert. Kanada veretlen.

A hölgyek részére örökös tennisz-  
vándordíjat kreálnak, amelyért szintén  
a Davis-cup szabályai szerint kell kü-  
zdeni. A terv tavasszal a tenniszszövetsé-  
ség elé kerül.

## RÁDIÓ MŰSOR

Kedd, február 9.

Bukarest. 12: Grammofón. 5: Motocoi-  
zenekar. 8: Rádiózenekar. 8.45: Aureliana  
Popela énekesnő dalestje. 9.15: Rádió-  
zenekar.

Budapest. 9.15: A rádió háziötösének  
hangy. 12.05: Hangverseny. 5: Előadás.  
5.30: Az Operaház tagjaiból alakult ze-  
nekar hangy. 6.45: Francia nyelvoktatás.  
7.15: Hangverseny. 8: A farsang elteme-  
tése. Előadás. 8.30: Farsang utolj. Ösz-  
szeállította Hegedüs Tibor és Vadnai  
Lésló. 11.45: Cigányzene. 12.15: Tán-  
czene.

Bécs. 10.30: Korngold jazz. Énekel Ku-  
bes Ferenc.

Belgrád. 10.15: Cigányzene.  
Berlin. 8.30—12: Nagy farsangi bál.  
Frankfurt. 10.20—12: Tarka est.  
Kattowitz. 9.25: Szólisták. 10.45:  
Tánczene.

Lipscse. 7.30: Német operakból.  
Milánó. 8.15: Könnyű zene. 9: Lehár:  
Éva, operett.

Osló. 8: Szimfonikus zene.  
Pozen. 8.15: Katonazene. 11: Tánczene  
Pozsony. 4.10: Rádiózenekar.  
Prága. 7.05: Cseh jazz.  
Róma. 9: Könnyű zene.  
Stockholm. 10: Tánczene.  
Strassburg. 9.30—11.30: Farsangi est  
az Elzászi Színházból.

Svájci Aleman Adó. 8: A berni szimfo-  
nikus hangversenye.  
Toulouse. 11.45: Tánczene. 12: Müdalek  
12.30: Könnyű zene.

Szerda, február 10.

Bukarest. 8: Mosony M. zongoraművész  
nő játéka. 8.45: Popescu fuvolaművész.  
9.15: Pollermann hegedűművész. 9.45:  
Hirek.

Berlin. 10.30: Hangképek a népszöve-  
tési tárgyalásokról, közvetítés Genfből.  
10.50: Félegyig szórakoztató zene.  
Kattowitz. 8.15: Zongoraverseny. 9.50:  
Hangverseny. 10.45: Grammofón.  
Langenberg. 10.50: Éjjelleg szórakoztató  
zene.

Lipscse. 10.25—11.20: Szórakoztató gram-  
mofón.

Milánó. 11: Szórakoztató zene.  
München. 7.35: Puccini: Tosca.  
Osló. 8: Rádiózenekar. 10.05: Dalok. —  
10.35: Tánczene.

Pozsony. 7.20: Rádiózenekar.  
Prága. 9: Bolgár zeneest.  
Riga. 7.05: Operarész. 9.30: Népszere-  
zene.

Róma. 9: Opera.  
Stockholm. 8.20: Katonazene. 10: Ka-  
marazene.  
Stuttgart. 9: Filharmónikusok hang-  
versenye.

